

svoji moči v to svrhu. Prispevke sprejema Simon Schirnik, nadučitelj v Št. Jurju p. D., pošta Rogatec.

Književnost.

„Jugoslovan“ piše v svoji številki z dne 22. t. m.: »Iz učiteljskih krogov nam izražajo željo, da bi se tudi slovensko učiteljstvo izjavilo za misel, izraženo v majniški deklaraciji. Precejšnja ovira pa je predsednik Slomškove Zveze — poslanec Jakič, ki je bil izstopil in Jugoslovanskega kluba. Dopis se konča z besedami: Naj bi tudi nam veljalo besede načelnika Jugoslovanskega kluba, ki jih je govoril jugoslovanskim akademikom: Vsi se moramo strniti v eno čvrsto in neprodarno falango, in preko tistih, ki uskakujejo v drug tabor in sejejo razdor, je treba enostavno iti dalje. — To vsem enakomislečim tovarišem in tovarišicam v preudar. — K temu pripominjamo, da se je slovensko napredno učiteljstvo, združeno v naši Zavezi, je izjavilo za deklaracijo, in sicer se je to zgodilo dne 10. septembra t. l., kar je naše učiteljstvo sporočilo Jugoslovanskemu klubu in vsej javnosti s svojim znanim manifestom. Za skupno delo v smislu besed načelnika Jugoslovanskega kluba pa se je naša Zaveza izrekla že leta 1916, povabivši na skupno delo vse slovenske učiteljske organizacije. A ravno Slomškova Zveza je bila tista, ki je naše povabilo na skupno delo kratkoma odklonila. Ta negativni odgovor na naše povabilo je podpisal poslanec Jakič. — Napredno slovensko učiteljstvo je torej že davno storilo svojo stanovsko in narodno dolžnost. Ako Slomškova Zveza tega noče ali ne more storiti, je to krivda onih, ki imajo to zvezo v svojih rokah, in onih, ki jim svojo organizacijo prepuščajo samovoljnemu vladanju. In ti naj napravijo red v lastni hiši, pa bo marsikaj bolje in drugače!

Slovenska Socialna Matica. Slovenska socialistična omladina, spoznavajoč, da je potrebno za razširjanje in poglobitev socializma predvsem kulturno delo, je ustanovila „Slovensko Socialno Matico“, r. z. z. o. z. v Ljubljani. Izdajala bo socialistično revijo „Demokracija“, ki prične izhajati 15. januarja 1918. Glavna naloga revije bo, da razmotri socialistične probleme, razbistri pojme o demokraciji in da seznanja v obširnem „Pregledu“ svoje čitatelje z vsemi važnimi pojavi na političnem, kulturnem, socialnem in gospodarskem polju. Revija pa bo hkratu tudi svobodna tribuna za razglabljanje vseh vprašanj, ki so danes važna. Socialistična omladina noče posegati v strankarske politične boje, njen edini namen je kulturno delo. Zato bo izdajala „Slovenska Socialna Matica“ poleg revije tudi znanstvene knjige. Prvo znanstveno publikacijo izda prve mesce prihodnjega leta. To publikacijo pripravljata dr. Lončar in Abditus. — Revija bo izhajala dvakrat na mesec. Vseletna naročnina znaša 16 kron. — Priglas k zadrugi (delež po 50 kron) in naročila za revijo sprejema Alojzija Štebjeva, Ljubljana, Kolodvorska ulica 5.

Josip Ribičič: Razvaline. — Trst, 1917. Na korist goriških beguncev, založil Zdravko Katnik. Str. 67. — Vse, kar je povzročila vojna strašnega in hudega na materialnem in moralnem imetju našim ubogim ljudem, je očrtal Ribičič z mirno, skoro plaho roko v teh enajstih črticah, ki je izraženo njih bistvo in jedro v kratki naslovni besedi — razvaline! Kjerkoli dvigne Ribičič zaveso, da ti more svobodno zakrožiti oko po zemlji in ljudeh, tamkaj se razgali toliko hude in groze, da te zaboli in zapeče prav na dnu srca. In se oglasi po osvetli hrepeneče vprašanje: Kaj ste napravili iz naše zemlje in iz naših ljudi? — Ribičič ne pretirava. Zdi se celo, da v njegovem jeziku ni tiste sile, ki bi odgovarjala dejanskemu položaju: ali mu je spričo veličine strahovitosti omahnila moč, ali pa namenoma naznačuje le konture, da izza njih

toliko smejeje, drznejše in brezobzirnejše diha strašna realnost! V tej poplavi razdejanja in umiranja stoji v veličastvu svojega trpljenja vedno lepa in ljubezni vredna naša zemlja, a značaji oseb se gibljejo med skrajnostjo ponosne stalnosti in odurnega vlačugarskega uživanja. Ribičič je dal s tem svojemu delu globoko notranjo vrednost, ki se iz nje odraža lepota in tajnostna privlačna moč zemlje, a ki žari v plamenih preizkušanj moralnih človeških sil: nikogar ni, ki bi ga ne spoznali takega, kakršnega je ustvaril, preobrazil in usposobil ta silni, veliki čas. Pot vseh drži tja, kamor kaže smer epiloga. In vsem tistim, ki ne ostanejo pod razvalinami zunanjega ali pa notranjega sveta, velja besede: „Njegovo srce ne bo poznalo lica, ki se ponuja v novo ponižanje; ne bo menjalo kruha s kamenom; njegovi duši bo jokavost tuja; njegovemu koraku šibkost neznanca... In če ne bo hotelo vstati solnce: s svojimi rokami ga pribije natančno na poldan: Tu stoji!“ — Ribičič je začel s tiho žalostjo potovanje med razvalinami — na koncu mu izpod križa — simbola trpljenja nedolžnikov — vera v moč in krepost naravna pogled naravnost proti solncu: Stoj! — Tako govori, kdor ve, kaj je boleost, in kdor sluti, kaj je svoboda, in kdor hoče, da pridemo do nje! E. Gangl.

»Ženski Svijet«. Mesečnik za kulturne, socialne in politične interese žena. — Izdaje i uredjuje Zofka Kveder-Demetričevića. — »Ženski Svijet« izlazi evakog prvog u mesecu i stoji godišnje 16 kruna; pojedini broj 1 K 50 h. — Rukopisi, narudžbe, reklamacije i novci šalju se na urednicu i vlasnicu lista: Zagreb, Pantvočak 1/b. — Znana slovenska pisateljica in urednica nekdanjega tako priljubljenega in po Slovenskem zelo razširjenega Vydrovega mesečnika »Domačega prijatelja« Zofka Kvedrova je pričela izdajati v Zagrebu srečno zasnovani list za slovanske žene »Ženski Svijet« mesečnik, ki obeta biti sodeč po sedaj izšliih številkah pravo zrcalo mišljenja in delovanja slovanske žene, one žene, ki je darovala ravno v sedanji svetovni vojni največ svojega najdražjega zaklada na oltarju domovine — svoje može in svoje sinove. — List je jako informativen v vsakem oziru in kar mu daje posebno karakteristiko, da stoji na programu jugoslovanske deklaracije je pač okolnost, da šteje med svoje sotrudnice žene iz vsega slovanskega juga. Tu najdeš sotrudnice iz Hrvatske, Srbije, Dalmacije, Istre in tudi Slovenke so zastopane. — List je pisan v tako lahko umljivi hrvaščini, da ga priporočamo najtopleje i naši ženski inteligenci, posebno našim učiteljicam, da ne bodo zajemale vse svoje duševne hrane edino le iz nemških »Frauenzeitung« in »Frauenjournal«.

Listu želimo boljše bodočnost, kakor so jo imeli dosedanja ženski listi, posebno pa slovenski in upamo, da bomo mogli ob sklepu letnika s ponosom reči: »Jugoslovanska žena uredna si takega glasila«.

Iv. Šega.
Nova založba izda za božič tri knjige: Levstikovega Martina Krpana v veliki obliki s 13 krasnimi risbami v barvah, ki jih je napravil Hinko Smrekar. Knjiga je namenjena slovenski deci; razumništvu pa dobi Ivana Cankarja »Podobe iz sanj«, in znane Debevčeve »Vzore in boje«. Naročila sprejema »Nova založba v Ljubljani«, Kongresni trg št. 19.

Fran Milčinski: Tolovaj Mataj in druge slovenske pravljice. S 15 risbami Ivana Vavpotiča. — Vsebinsko Tolovaj Mataj. Puta in petelinček. Zakleti zaklad. Gospod in sv. Peter. Sojenice in cigani. Sin jež. Mrtvi ženin. Laži. Žena ni marala otrok. Trije hlapci. Kačji kralj Babilon. Mačeha in pastorka. Jurko je iskal strahu. Muk. Dva brata. Poldrugi Martin. Zlata hruška. Predica in mrlič. Butalci. Sojenice in kralj. — Ocenio priobčimo prihodnjic.

DAROVI.

Za Krekov spomenik so darovali: nadučitelj Rudolf Horvat in učiteljice Bibijana Bisailova, Olga Tomšičeva in Ana Dovganova, vsi v Trnovem na Notranjskem, po 5 K, skupaj 20 K. Doslej nabranih 120 K.

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Današnji številki so priložene položnice, ki se naj jih cenjeni p. n. naročniki in naročnice poslužijo po novem letu. Plaćevanje s čekovno položnico je najceneje in najlažje, s pošto nakaznico pa je združeno s stroški za plačnika (do 24 h) in prejemnika (dostavnina 5—10 h).

Za leto 1917 še precej naročnikov ni poravnalo naročnine. Vljudno prosimo, naj se čimprej odzovejo, da ne bode trebalo ustavljati lista.

Tudi starejši dolžniki naj se odzovejo, oziroma nadaljujejo in končajo s pričetimi odplačili, — saj se jim je stanje dolga že večkrat izkazalo, — kar bo de najlažje tedaj, ko prejmo državno draginsko podporo.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica „Učiteljskega konvicta“ v Ljubljani
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. nov. 1917 K 193.006.73.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Knjigoveznica

Anton Janežič

Ljubljana

Florijanska ulica 14

se priporoča sl. šolskim vodstvom in gg. učiteljem za izvrševanje vseh v knjigoveško stroko spadajočih del.

Zahvala.

Franjica Lahova, roj. Stanetič, se v svojem, kot v imenu svojih otrok Borisa in Milene ob smrti dragega soproga ozir. očeta, gospoda

AVGUSTA LAHA

nadučitelja pri Sv. Duhu na Stari Gori,

srčno zahvaljuje za neštete dokaze izkrenega sožalja. Najlepša hvala cenjenemu učiteljstvu, ki se je udeležilo pogreba v tolikem številu, častiti duhovščini, darovateljem krasnih vencev, vsem, ki so spremili dragega rajnega na zadnji poti, in vsem onim, ki so me tolažili v neizmerni boli.

Posebna zahvala pa še gospodu učitelju Janku Fürstu, ki mi je bil največja opora v težkih urah.

Sv. Duh-Banovec, 14. decembra 1917.

Vsak naročnik naj skuša pridobiti novega naročnika, ki naj nadomesti, odpadle, umrle in v vojni službi se nahajajoče bivše naročnike.

Upravništvo.

PO SKLEPU LISTA.

Zborovanje Zavezine delegacije.

Danes dopoldne ob 9. se je začelo v mestni posvetovalnici na magistratu v Ljubljani zborovanje Zavezine delegacije ob navzočnosti 60 delegatov in delegatkinj. Zastopane so vse deželne zveze in društva. Zborovanje se vrši točno po vzporedi ob živahnem zanimanju vseh navzočih. Sprejeta je naročnina po 2 K mesečno. Zato pa dobi vsak „Učit. Tov.“ in „Popotnika“ brezplačno. Zborovanje je trajalo do 7. zvečer. Poročilo prihodnjic.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba „Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva“.

Tiska „Učiteljska tiskarna“ v Ljubljani.

Srečno in zdravo

! leto 1918 !

Uredništvo in upravništvo

„Učiteljskega Tovariša“.

Vsem svojim odjemalcem in naročnikom

želi

srečno novo leto

Učiteljska tiskarna.

Učiteljska tiskarna v Ljubljani

reg. zadr. z omejeno zavezo **Franciščanska ulica šte. 6**

se priporoča slavnim kraj. šolskim svetom in cenj. učiteljstvu v naročilo vseh uradnih šolskih tiskovin po najnovejših vzorcih. V zalogi ima vsakovrstne napise na lepenki, razne mladinske spise, vse pošne tiskovine za šol. uporabo itd. — Priporoča se v natisk uradnih kuvert in pisemskega papirja z napisom in sploh vseh v šol. stroko spadajočih tiskovin. V zalogi vedno: K. Wider, „MOJE PRVO BERILO“.